

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Weest niet bezorgd...

“Weest in geen ding bezorgd, maar laat uw begeerten in alles door bidden en smeken, met dankzegging, bekend worden bij God.”

(Filippenzen 4 : 6)

Het is in deze weg, dat de vrede Gods in ons hart zal komen.

Geliefde lezer: “Weest in geen ding bezorgd.” zo zegt onze tekst. En toch...wat kunnen we bijvoorbeeld als ouders grote zorgen hebben over de toekomst van onze kinderen wanneer we steeds weer in de dagbladen lezen over de ontwikkelingen rond het drankmisbruik en de drugsverslaving. Wanneer we letten op de geweldige invloed die de moderne media heeft op onze jeugd en we zien dat onze jongeren niet bestand zijn tegen de tijdgeest en de moderne media hebben omarmd en ze tot onderdeel gemaakt hebben van hun dagelijkse leven. Moeten deze ontwikkelingen ons niet diep bezorgd doen zijn?

Maar toch zegt de Heere: “weest in geen ding bezorgd.”

Mogen en kunnen, ja moeten we dan over al deze ontwikkelingen geen zorgen hebben? Jazeker! We zijn er zelfs mede verantwoordelijk voor. Het is onze taak en roeping om er alles aan te doen, wat in ons vermogen ligt om het tij te keren. Met een betrokken hart en een luisterend oor, hier over met onze jongeren in gesprek gaan. Maar de Heere wil ons hier waarschuwen voor een angstige bezorgdheid, die voortkomt uit ongeloof, aan gebrek aan vertrouwen op de Heere. Hij wil ons vermanen over een bezorgdheid die voortkomt uit de gedachte dat wij al die problemen in eigen kracht op moeten lossen.

De Heere Jezus heeft het gezegd: “Zijt niet bezorgd tegen de morgen.” Dan wijst Hij op de hemelse Vader, Die weet wat Zijn kinderen van node hebben. Daarom mag Paulus hier een

andere weg wijzen dan die van een angstige bezorgdheid als hij zegt: “Maar laat uw begeerten in alles door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God.”

Dat is de juiste weg om te gaan. Zorgen zijn er, om ze in Gods hand te leggen. Laat toch onder alle zorgelijke omstandigheden de weg van het gebed bewandeld worden. Heeft Hij het niet gezegd in Psalm 81: “doe uw mond wijd open en Ik zal hem vervullen.”

En op een andere plaats klinkt het ons tegen: “Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor U.” Leef toch niet Mijn kinderen, zo zegt de Heere in deze woorden, telkens tussen hoop en vrees. Leg toch voor Mij neer al uw begeerten, al uw vragen, al uw zorgen. Breng het bij Mij in de weg van gebed. Laten we zo onze kinderen steeds weer aan Hem mogen opdragen. Laten onze opvoeding en de prediking toch middelen in Gods hand mogen zijn om onze jeugd voor te mogen bereiden op de confrontatie met de goddeloze wereld waarin we leven.

Maar vergeet daarbij nooit te danken, zo voegt de apostel er aan toe. Ja, ook temidden van alle zorgen en moeite is de Heere het zo waard om gedankt te worden. Laat uw bidden en smeken gepaard gaan “met dankzegging”.

Is Hij het niet waard om gedankt te worden voor alle weldaden die Hij ons dag aan dag geeft? Laten toch de zorgen en de moeite niet het gezicht verblinden op hetgeen de Heere ons telkens weer geeft. Dat onze kinderen nog mogen zijn in het heden der genade, dat Gods Woord nog tot

hen klinken mag, dat de deuren van Gods huis nog steeds voor hen open staan.

Er is nog zoveel te danken, in het bijzonder als we zien op hetgeen de Heere ons geschonken heeft in de zending van Zijn Zoon, de Heere Jezus Christus.

Als onze blik daar weer bij vernieuwing heen geleid wordt, naar die biddende Hogepriester in de hemel, Die nu altijd voor Zijn Kerk bidt, dan kan het niet anders, dat ook temidden van al de zorgen, er een dankgebed in het hart gaat ontspringen.

Het is in deze weg, dat de vrede Gods in ons hart zal komen. Dat is de rijke belofte die in dit Woord tot ons komt. Het is niet onzeker, het is niet een mogelijkheid, maar het zal komen. “En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw hart en zinnen bewaren in Christus Jezus.”

Als wij dan dreigen te bezwijken onder alle zorgen die over ons heen kunnen spoelen, en we mogen die met dankzegging bij de Heere brengen, dan vervuld de Heere ons met Zijn vrede. Dan deelt Hij in ons hart iets mee van Hemzelf, want Hij is vrede. Hij is vol van vrede.

Een vrede die niet te peilen is, een vrede die ons geestelijke bevattingvermogen te boven gaat. Het is een diepe vrede die voortvloeit uit de gemeenschap met Christus. Zij brengt in de ziel mee, geluk, vreugde, heil, vertrouwen en volle overgave aan Zijn genadige leiding in ons leven.

Geliefde lezer, dan kan het zo zijn, dat onze moeiten en zorgen blijven bestaan en dat de moei-

lijkheden nog levensgroot voor ons staan, maar dan mag het van binnen anders worden, dan mag de vrede Gods in ons hart komen en die drijft al die zorg weg en komt er een kinderlijk vertrouwen op de Heere, dat Hij mij met alle nooddrift voor lichaam en ziel verzorgen zal en dat ook al die zorgen die Hij mij in dit jammerdal toeschikt mij ten beste keren zal, omdat Hij dat als een almach-

tig God kan en als een getrouw Vader doen wil. In die weg mogen we ook onze jeugd kwijt raken aan de Troon der genade, met het vertrouwen, dat de Heere ook voor hen zorgen zal.

Ja in de weg van het met bidden en smeken bekend maken van al onze zorgen wil de Heere in ons werken een wonderrijke en wonderdiepe rust en vrede, dat de zorgen ons niet meer overheersen, maar dat

we daar over heen mogen zien op Hem, waarvan de dichter in Psalm 121 zingt: *“Hij zal uw voet niet laten wankelen, de Heere zal u bewaren van alle kwaad, uw ziel zal Hij bewaren, uw uitgang en in uw ingang zal Hij bewaren, van nu aan tot in der eeuwigheid.”*

A.A. Egas.

Ambtelijke praktijk

DL I, art. 15 en 16

Herderlijke zorg

Goed zien en lezen zijn twee belangrijke zaken. Het is zelfs geboden. Het is een levenstrek van een dienaar van het Woord. Wie een hart heeft voor zijn gemeente, zal zich er toe zetten en zich ervoor geven. Het contact met de gemeente is hoogst belangrijk. Vanzelf behoort daarbij het kennen van de gemeente. Hoe de geestelijke gesteldheid is, mag niet onbekend blijven. Daarop dient het onderwijs uit de Schrift en de belijdenisgeschriften gericht te zijn. Uit het gesprek blijkt de

diversiteit van het geloofsleven. Wat kunnen Psalmen helpen in het onderwijs geven. Handreikingen worden ook gegeven in de belijdenisgeschriften. De Dordtse Leerregels staan daar niet buiten. Deze Leerregels zijn opgesteld naar aanleiding van de dwaling van de Remonstranten.

Pastoraal

Het pastorale element ontbreekt echter niet. In het eerste hoofdstuk, als het gaat over de verkiezing en de verwerping, worden we

daar al op gewezen. We gaan toch zeker niet aan het onderwijs voorbij? De Leerregels zijn niet schools, ze zijn praktisch. In zekere zin eigentijds. Maar dat is logisch. Echter, na kennisneming moet gezegd worden dat Gods genade in de Leerregels het eerste en het laatste woord heeft. Het werk van de Heilige Geest spreekt erin. Het spreekt allen aan die van het leven der genade zelf geen vreemdeling zijn. Dat aanspreken mag een predikant niet onbekend zijn. Daarin blijkt ook de koers van eigen leven. Het resultaat daarvan is merkbaar in de gemeente. Op de kansel en in het particulier onderwijs. Het kerkboek gaat mee op weg. Het is het kompas van de predikant.

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen over Filippenzen 4:6 'Weest niet bezorgd...' van ds. A.A. Egas. Ds. Tanis behandelt DL I art. 15 en 16 "Herderlijke zorg". Ds. P. Roos schrijft over een tweede artikel over 'Lijden aan de kerk'. Ds. M.A. Kempeneers behandelt Daniël 2:11. Ds. Hoefnagel vult zijn rubriek onder de titel 'Kom, Heere Jezus.' Ook treft u een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek uit een preek over 1 Joh. 2:20 'Het uitmuntend voorrecht der gelovigen.' Tenslotte wat boekbesprekingen.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 24 juli. Sprekers: ds. M.A. Kempeneers (opening en sluiting), evangelist H. Bor, ds. L.W. van der Meij, ds. D. Zoet uit Ouddorp (HHK), W.L. van der Staaij doet de kindervertelling.

Ontmoetingsdag

D.V. zaterdag 14 september in de Chr. Geref. Kerk op Urk, Almerelaan 1a.

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 25 juni 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 13 juni.

AvH

9. De verkiezing is de fontein van alle zaligmakend goed waaruit het geloof, de heiligheid en de andere zaligmakende gaven, eindelijk het eeuwige leven zelf, als vruchten vloeien. In art. 12 krijgen de uitverkorenen onderwijs hoe zij van hun verkiezing verzekerd worden. De verzekering van de verkiezing leidt niet tot een zelfverzekerd leven, maar tot een leven in de vreze van de Heere. In afhankelijkheid van Hem (art. 13). In art. 14 wordt erop gewezen dat de verkiezing gepredikt moet worden. Want de Schrift gaat daarin voor. Zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament.

Verwerping

Aan de verwerping gaat men in Dordt niet voorbij. Wanneer dit was gebeurd, was er geen recht gedaan aan de Heilige Schrift. Daar mogen we vandaag wel aan denken. We mogen het beslissingsrecht van God niet verdonkeren of door de liefde laten overheersen. De Heere Zelf eist handhaving. Wie op de leerschool van de Heilige Geest is, maakt kennis met het recht van God. Ook in betrekking tot de verwerping. Die werkelijkheid kan aangrijpen. De vaders van Dordt gaan daar niet aan voorbij. Daarin zien we dat zij zelf geen vreemdeling waren van het werk van Gods genade. Zelfs de afgevaardigden van over onze grenzen hebben ingestemd met wat er staat in art. 16. Ze denken aan personen die zichzelf zien als zondaar voor God. Schuldig, zondig. Niet rechtvaardig voor God. De voltrekking van Gods rechtvaardigheid laat hen niet koud. Als ook niet de ingevingen van de satan. Voor God niet te kunnen bestaan, laat hen niet los. Geen hechte grond heeft men voor leven en sterven. Met een pastoraal hart komt men bij hen op bezoek.

Niet krachtig gevoelen

Er wordt allereerst gewezen op wat er is. Wat de Heere gedaan heeft. Er is het levend geloof in Christus. Het zeker vertrouwen van het hart. De vrede van het geweten. De gezindheid om te komen tot de kinderlijke gehoorzaamheid. De roem in God door Christus is

niet onbekend. Maar het gevoel ervan is niet zo krachtig. Niet zo sterk. Niet zo verzekerd. Dit nu mag bij ons geen opmerkingen los maken. Het gevoel op zich is geen onbelangrijke factor. Het staat niet buiten het gewone leven. Het hoort erbij. In bepaalde omstandigheden kan het zelfs de boventoon hebben. Emoties zijn hoorbaar of zichtbaar. Hoe het nu geestelijk kan zijn, kunnen we lezen in het boek der Psalmen. We zingen ervan in de dienst. De aansluiting ontbreekt niet. Het optillen uit de diepte, het onderwijs onderweg is er. Denk aan Psalm 42. Geloof en gevoel gaan samen. Gevoel kan roepen om geloof. Geloof om gevoel.

De middelen waarnemen

In de nacht of strijd van het leven is geen gerustheid, maar gebruikmaking van de middelen. Een geschenk van de Heere. Naast levensmiddelen en geneesmiddelen heeft de Heere ook genademiddelen gegeven. Naar de kracht en sterkte erdoor wordt uitgezien. De Heere heeft het beloofd, zodat het mag zijn: ik hoop in al mijn klachten op Zijn onfeilbaar Woord (Psalm 130:3). Er mag een sterk verlangen zijn naar de tijd van overvloediger genade. De Heere spreekt verzekerd. Jesaja 44 geeft verwachting. Met nadruk zegt de Heere: Ik zal. Zij zullen. Is er ook het uitzien? Pinksteren behoort niet tot het verleden. In Pinksteren ligt besloten het eeuwig heden. Rijk als dat geloofd wordt. Ik geloof in de Heilige Geest! Dan is er de drang om de mismoedigen te sterken en te wijzen op het heil des Heeren. Naar de wil van God zouden zij verder willen komen op de weg van de Godzaligheid en van het geloof, maar er werkt zoveel tegen. De macht van de inwonende zonde is ook zo groot. Vrees en verschrikking grijpen hen aan. Slapeloze nachten zijn er. Men komt terecht op de zeef van de satan. Het gebed kan zijn: Heere, is er nog genade voor mij? Staat er nog een woord voor mij in Uw Woord? Zulke worstelaars worden niet vergeten. Hun ontmoediging verandert in bemoediging.

Bemoediging

De barmhartige God heeft beloofd dat Hij de rokende vlaswiek niet zal uitblussen en het gekrookte riet niet zal verbreken (Jes. 42:3). Calvijn zegt: Deze tekst is een van de beroemdste en gewichtigste van het gehele Oude Testament. Jesaja karakteriseert hier met bewonderenswaardige juistheid een der hoekstenen van Christus' prediking: de volmaakte onpartijdigheid. M. Henry schrijft: De Heere zal in plaats van verbreken het gekrookte riet versterken opdat het zal worden als een cederboom in de voorhoven van onze God (Psalm 92). In plaats van uitblussen wordt de rokende vlaswiek aangeblazen tot een vlam. Waar herderlijke zorg gevraagd wordt, behoort een herder present te zijn en dat niet vergeefs. De Opperherder is nabij! Hij leidt en onderwijst en stelt tot zegen. Wat is het groot en rijk in Zijn dienst te staan.

M.C. Tanis

Ten slotte, God blijft vrij in Zijn bediening van die vreugde. Sommigen krijgen weinig, anderen meer. Sommigen genieten meer in een verstandelijke weg, bij anderen gaat het gepaard met veel gevoeligheid. De Heere weet, wat voor ons het beste is. Laten we Hem God laten, maar wat ons is geopenbaard, houden wij ons daaraan, namelijk: indien iemand dorste, dat hij kome en neme het water des levens om niet. "Komt, en koopt, zonder prijs en zonder geld, wijn en melk." (Jes. 55:1)

G. Wisse,
De bekering des mensen.

Naast levensmiddelen en geneesmiddelen heeft de Heere ook genademiddelen gegeven.

Lijden aan de kerk (2)

Het vorige artikel gaf uiting aan de nood en het gemis, die hoorders kunnen ervaren onder de prediking. Ik heb aangegeven dat op dit terrein geen bevredigende antwoorden te geven zijn. Toch ga ik proberen enkele suggesties en overwegingen te geven voor hen (en ons allen) die hiermee te maken hebben.

Kunnen we de oorzaak zonder meer op de kansel zoeken? Waar begint het verval? Op de kansel of in de bank? Ik heb in predikantskringen wel eens opgemerkt, dat men voorop loopt als het gaat om verandering en vernieuwing. Denk aan de titel van een boek: De theologen gingen voorop. Anderzijds zijn er momenteel voorbeelden genoeg die het tegenovergestelde doen vermoeden; dat gebeurt bijvoorbeeld als een kerkenraad een predikant zoekt die “bij de gemeente past”. Niet zelden gaat dit betekenen dat er een inventarisatie gemaakt wordt van wensen die binnen de gemeente leven betreffende de persoon en de prediker. In een dergelijke profielschets gaat het vrijwel nooit om een Elia of een Johannes de Doper. Integendeel, de juiste man op de juiste plaats moet flexibel en kneedbaar zijn. “Mijn volk heeft het gaarne alzo” (Jer. 5:31); hier ligt het verval aantoonbaar bij de gemeente. Dat zijn gevaarlijke ontwikkelingen. In bepaalde gevallen moeten we er van uitgaan dat we op de kansel een koekje van eigen deeg voorgeschoteld krijgen. Er ligt iets van waarheid in het gezegde dat de gemeente zondags de preek krijgt, waarom men gebeden heeft. Dit is een deel van de waarheid. Misschien denkt u deze kant liever niet op. Maar mijn vraag aan u is: u zoekt de oorzaken toch niet te snel bij de dominee? Ik erken het verval in de prediking en ik hoop daar nog nader over na te denken met u, maar ik wil deze vragen eerlijk bezien. Is één van de vele oorzaken niet deze dat een gemeente een voorganger zoekt, zoals Israël een koning begeerde? Dat geldt van kerkenraad en leden. Hoe vaak spelen ongeestelijke redenen niet mee in het beroepingswerk;

dat geldt ook van de ontvanger van de preken in de kerk. Het segment geestelijke hoorders is gering. Meestal gaat het om heel andere zaken. Communicatie is het modewoord in de gemeente en dit wint het glansrijk van de vraag naar getrouwe en geestelijke predikers. Daarop moet heel de gemeente zich onderzoeken. Wee de kerkenraad die toegeeft aan dit soort argumenten en behoeften. Niettemin komt het dan voor, dat er gezocht wordt onder een bloedarme prediking. Wie zou dat beter weten dan een voorganger zelf. Een ouderling zei eens na een preek tegen me: “er is zoveel meer”. Wel, dat is de zaak en dat heb ik meegenomen en begrepen. Ik wist dat ook wel, maar het vuur moet ook telkens weer opgerakeld worden. Er is niets zo schadelijk als een zelfvoldane dominee. Ik las dezer dagen iets dat zowel met de prediker als met de gemeente verband houdt. Ik vond het in het leerzame boek van Prof. de Vrijer over Schortinghuis. Laatsgenoemde wordt daarin vergeleken met allerlei andere verwante schrijvers. In de geest van Schortinghuis noemt hij het volgende over een voorganger. Hij geeft iets weer van een zekere ds. G. A. van Bruggen, waarin u hoort van de strijd rond de kansel: “Eindelijk, na menige verschrikkelijke preek, die enkel de krankheid mijner ziel verried, waarin ik getuigenis aflegde gelijk het riet dat van de wind her- en derwaarts bewogen wordt; waarbij het volkomen duidelijk werd dat ik was jammerlijk, blind, naakt en ellendig..., eindelijk vond ik Hem en heeft mijn genezing een aanvang genomen. Hoeveel duizenden, slappe, nietsgevende gebeden heb ik gedaan. Ik bid en zucht om

zo te spreken de ganse dag. Maar wakkerheid, een wil is er zo zelden in mijn gebed. Dat God dat toch meer gawe. Want dat moet God ook werken. Hoe werkt Hij het? Bij mij vaak door het gevoel van ellende, onmacht, traagheid diep te maken. Wanneer het werkelijk uit de ziel klaaglijk schreit: Heere, ik kan niet!, dan komt de ontferming”. Zulke worstelingen, zo’n besef van eigen nietswaardigheid, leidt tot gezegende preken. Over de armoede ook van de hoorder geef ik iets door dat geschreven werd door Kohlbrugge (Tale Kanaans, 84,85): “Ik zong van vrede en had met alles vrede. Hemel en aarde was mij nieuw geworden. Ik vloog over de weg. Maar het duurde niet lang of ik was weer in de diepte, daar zag ik geen weg meer, het schemerde mij, terwijl ik zocht. Toen begon ik bitter te kermen en te klagen en viel zo in slaap. Zo is het mij steeds gegaan. Was ik maar weer bedroefd over mijn lelijke, vuile zonde, maar het hart wil niet breken, het is als steen”. In een gesprek met een stervende komt het volgende voor: “Ik poogde hem gerust te stellen maar daaronder werd hij al benauwder en riep: Ik moet de Koning hebben, ik moet de Koning hebben en weten dat ik Zijn eeuwig eigendom ben. Sommigen kwamen met pijnstillende drankjes en anderen met pleisters en zeiden dat die hun geholpen hadden, maar hij wilde ze niet nemen en wierp die pleisters van zich. Dat zijn roepen en begeerte om de Koning waar werk was, was hem niet aan zijn verstand te brengen; veelmeer was hij bang dat hij een huichelaar en dat alles zelfbedrog was. Op een vroege morgen maakte hij mij wakker en zei: Ik ben gelukkiger dan een koning; ik

Er ligt iets van waarheid in het gezegde dat de gemeente zondags de preek krijgt, waarom men gebeden heeft.

heb de Koning en genade in Zijn ogen gevonden. Hij Zelf heeft het mij gezegd dat Hij alles volkomen voor mij betaald heeft en dat Zijn Vader en God mijn Vader en God is en eeuwig blijft". Kohlbrugge had hier wel een antwoord op, maar hij kende ook de diepe strijd van Gods kinderen bij ervaring. Waar voorganger en gemeente deze nood verstaan, zegent de Heere Zijn eigen werk. Predikers moeten zich telkens weer onderzoeken of zij beseffen dat er zulke arme en verlegen zondaars in de kerk zitten. Kennen wij als hoorder iets van deze rijkdom en van deze diepe armoede, waarin de Heere de hand heeft. Ik ben bang dat we er zo vaak overheen preken en de eigenlijke noden niet peilen. Als de preek over deze moeiten heenschiet en er overheen werkt, verarmt het innerlijke leven. Er zullen hoorders zijn die dit zo ervaren en zij zien er geen uitweg in.

Welk uitzicht is er nu voor hen die telkens weer teleurgesteld de kerk uit komen? Velen gingen over naar een ander kerkverband. Is dat de weg? Men moet niet vergeten dat deze noodsprong het risico met zich mee brengt, dat het gras bij de buurman toch niet zo groen was als het leek. De rechte christelijke gereformeerde prediking heeft eigen kenmerken. Dit is geen kwalitatief oordeel; maar u bent er wel jarenlang door gevormd en beïnvloed. Maar afgedacht daarvan: u loopt het gevaar een boom met diepe en sterke wortels over te planten. In de natuur mislukt dat vaak. Ds. Smits sprak van twee zinkende schepen..... Niettemin is er geen kwaad van te zeggen als we oprecht hoe en waar dan ook voedsel voor onze ziel zoeken. Een gemeente zoeken in de omgeving binnen het eigen kerkverband? Ook hieraan kleven wel bezwaren. We kennen degenen die shoppen en hoppen van de ene gemeente naar de andere. Bepalend is bij velen dat de eigen smaak en de eigen wensen de doorslag geven. Daarvan is weinig goeds te zeggen. Maar als het nu echt gaat om geestelijke vragen en noden, dan kan het zo ver komen dat

er geen andere weg is. Kerkelijke gemeenten zijn in deze tijd toch al streekgemeenten. Er komt een tijd dat de nood het vordert. Ds. De Cock doopte kinderen uit een andere gemeente, vanwege deze nood en ter wille van de waarheid. Wees dankbaar als er nog een gemeente in de regio is waar de rechte prediking wordt gehoord. Uitgaan op de voetstappen der schapen en uw kudde legeren bij de woningen der herders (Hoogl. 1:7,8). Echter, zulke stappen worden niet zo maar gezet. U hebt wel begrepen van mij dat ik dit alleen betrek op echte geestelijke honger. Maar ook dan dienen we te beseffen dat we een roeping hebben binnen de eigen gemeente. Zeker, u komt er om gevoed te worden, maar u hebt ook een verantwoordelijkheid. Pietje Baltus was de vrouw die Abraham Kuiper overtuigde van zijn dwalingen. Ze straalde een diepe godsvrucht uit. Kuiper schreef over deze vrouw ter typering: "Als Pietje Baltus mij verhaalde van Gods weg met haar, hoe zij tot het bewustzijn was gebracht van het verschil tussen een godsdienstig-kerkelijk leven en een waarachtig innig leven met God; hoe een mens alles moet verliezen om zich aan Gods genade vast te klampen; hoe hij uit genade leert leven; hoe hij na enige tijd alles weer verliest wat hij ontvangen heeft en een donkere nacht, een tweede dood ingaat, zo diep en donker dat hij alles moet missen en aan alles twifelen, niet slechts aan zijn eigen geloof, maar aan God Zelf en Zijn barmhartigheid, ja zelfs aan Zijn bestaan; hoe hij dan opeens alles terug ontvangt en daarmee de grote levensles leert, dat ook het geestelijke leven stuk voor stuk gave van God is, dat niets werkelijkheid is dan onder beding van Zijn genade....." (de Vrijer, blz. 237). Kuiper werd mede door haar voorbeeld bekeerd. De Cock werd getroffen door een gezegde van een ouderling. Ds. Van Meer uit Utrecht door een woord van de kosteres van de Domkerk. Apollos door de uitleg van Aquila en Priscilla. U hebt in dit licht een roeping naar uw predikant om

gefundeerd met hem te spreken. Zowel naar de predikers alsook naar overige gemeenteleden liggen er mogelijkheden. Het zijn niet zelden jonge mensen die daarvoor open kunnen staan. Dus gestalte geven aan uw roeping in een gemeente die afglijdt. Velen zullen nu denken dat dat heel moeilijk is; en ik geloof het graag. We hebben hiervoor niet alleen bevindelijke kennis nodig, maar ook kennis aangaande de leer. Deze beide ijkpunten kunnen u erg helpen op de goede weg. Om te kunnen onderscheiden. Dat we niet worden omgevoerd door allerlei wind van leer en de bedriegerijen van mensen, om listig tot dwaling te brengen (Ef.4:14). Let er op met welke scherpe woorden Paulus de dwaalleer benoemt. Dat onderscheiden kunnen we nu als we door Woord en Geest onderwezen worden. Als hoofd en hart samen gaan in de bede om de leiding van Gods Geest. Dan zullen we geleid worden in alle waarheid. Zo hebben we enkele mogelijkheden overwogen voor hen die bedroefd zijn om der bijeenkomsten wil. Het zal in iedere situatie weer anders zijn. U staat ook zelf persoonlijk voor deze opgave. U zult u vergissen als u op eigen kompas vaart. Maar bid de Heere om Zijn wegen u bekend te maken. Dat is eigenlijk het voornaamste. De Heere moet u persoonlijk de weg wijzen, ook inzake kerkelijke ankerpunten. Ik en velen met mij houden u graag binnen onze kerken. We hebben elkaar nodig; dat geldt ook voor u. We horen bij elkaar. Moge dan de Heere Zich ontfermen over Sion. Een volgende keer hoop ik aandacht te geven aan diegenen die zuchten onder een reeks van vernieuwingen in een gemeente. De prediking is het voornaamste, maar de vormen spreken ook mee. Op dat gebied is er binnen onze kerken ook heel veel aan de hand. Moge Gods licht en waarheid ons leiden.

P. Roos

Wees dankbaar als er nog een gemeente in de regio is waar de rechte prediking wordt gehoord.

Daniël voor jongeren

Daniël 2:11

Want de zaak die de koning begeert, is te zwaar; en er is niemand anders, die dezelve voor den koning te kennen kan geven, dan de goden, welker woning bij het vlees niet is.

Onlangs zag ik een documentaire van Stephen Hawking, een Brits natuurkundige, kosmoloog en wiskundige. Je hebt misschien weleens van hem gehoord. Door een zeldzame ziekte is hij lichamelijk verlamd en zit in een rolstoel. Praten doet hij via een spraakcomputer. De documentaire ging ten eerste over de vraag of het universum wel een Schepper nodig had. En ten tweede ging het over de zin van ons bestaan. Aan de hand van allerlei ingewikkelde formules en wetten verkondigt Hawking, dat het heelal zichzelf heeft geschapen. En daaruit vloeit voort dat er geen God is, en dat Hij ons leven ook niet bepaalt. Het leven heeft ook geen diepere zin en gaat ook niet naar een hoger doel. De mens heeft geen ziel en er is geen hiernamaals. Al onze religieuze gevoelens zijn -net als alle andere gevoelens- slechts gevolgen van biologische processen in ons brein.

De wijzen van Babel spraken vanuit dezelfde geest. Ze leefden in een andere tijd en in andere omstandigheden. Maar ze hadden dezelfde ideeën als Hawking. Hij steekt de oude 'wijsheden' slechts in een nieuw jasje. En daarom zie je precies dezelfde dingen terugkomen. Hawking heeft ook geen antwoord op de vraag naar de reden en het doel van ons bestaan. Hij kan wetenschappelijk niets zeggen over de vraag of verleden, heden en toekomst bestuurd worden. In feite wordt daarmee het faillissement van de wetenschap bewezen. Het heeft geen antwoord op de meest fundamentele en wezenlijke vragen van ons mens-zijn. Dat faillissement zien we ook al in de tijd van Daniël. Koning Nebu-

kadnezar had over de toekomst gedroomd. En die droom maakte hem zo bang, dat hij niet meer kon slapen. En toen moesten anderen ook maar wakker worden en hij riep de mensen bij zich, die zeiden dat zij dromen konden uitleggen. Beoefenaars van occulte wetenschappen die met verschillende namen worden aangeduid. De tovenaars, de sterrekijkers, de guichelaars en de Chaldeeën. Toveraars, dat waren magiërs zoals in Egypte, die van hun staf een slang konden maken. Sterrekijkers, dat waren mensen die dachten de toekomst te kunnen voorspellen uit de stand van de sterren. Guichelaars waren wichelroedelopers, die met een stuk hout aardstralingen zeiden te kunnen meten en boodschappen konden aflezen. En de Chaldeeën, dat is een verzamelnaam van de wijzen van Babel. En deze mensen hebben altijd gezegd dat zij contact hadden met de goden en dat zij de bovennatuurlijke boodschappen konden uitleggen.

Nebukadnezar gaat dat op de proef stellen. Want hij vraagt die wijzen niet alleen naar de uitleg van de droom, nee hij vraagt allereerst naar de droom *zélf*. Want zo zegt hij in vers 5: *De zaak is mij ontgaan...* En nu kan dat twee dingen betekenen. Ten eerste kan het zo zijn dat hij de droom inderdaad is vergeten. Echter, dat lijkt mij onwaarschijnlijk. Ik kies voor de tweede betekenis, die we ook tegenkomen in de kanttekeningen van de Statenvertaling, namelijk dat de woorden uit vers 5 (de zaak is mij ontgaan) betekenen: 'er is een bevel van mij uitgegaan'. Dus dan moeten we lezen: *Er is een bevel van mij uitgegaan dat indien gij de droom ... (enzovoorts).* Nebukadnezar is de droom niet vergeten. Maar hij wil zeker weten dat de wijzen de waarheid spreken. Als de wijzen écht in contact staan met de goden zoals ze be-

weren, dan kunnen die goden ook de droom zelf wel aan de wijzen vertellen. En dan zal tegelijkertijd het bewijs geleverd zijn dat die wijzen de waarheid vertellen en dat ze niet zomaar wat staan te verzinnen. En hij vergroot de druk door te dreigen met executie. Uiteindelijk geven de wijzen het maar eerlijk toe. Ze zeggen dat er niemand is die de droom kan vertellen dan alleen de goden, 'welker woning niet is bij het vlees'. En daarmee wordt het faillissement van de wijzen uitgesproken. Ze hebben geen antwoord op de vraag wat er in de toekomst gaat gebeuren. De wijzen zeggen: dat weten alleen de goden en die maken zich niet bekend aan mensen.

Jongelui, als het nu gaat om de toekomst. Als het gaat over de dingen die gaan gebeuren, vooral na ons sterven, waar vertrouwen we dan op? Heel veel mensen laten zich geruststellen door de zogenaamde wijzen van onze tijd, zoals Stephen Hawking. Die zeggen dat er geen God is en dat het straks met de dood allemaal is afgelopen. Dat alles wordt bestuurd door natuurwetten en dat wij mensen slechts biologische machines zijn. De consequenties van deze gedachten zijn groot. Want dan is er geen oorzaak van ons bestaan, en geen doel. Er is geen hogere moraal, geen eindverantwoordelijkheid. En daar gaat het de wetenschap dan ook vooral om. Dat er geen Rechter is en zeker geen eindoordeel. Maar dus ook geen hoop en geen uitzicht en geen eeuwig leven. En nu wordt de vraag heel klemmend: op wie stellen wij ons vertrouwen? Als het gaat om de eeuwige dingen? De wijzen van Babel zeiden: *de goden wonen niet bij het vlees*. De wetenschap zegt dat ons bestaan geen hoger doel heeft. De Bijbel zegt het anders. Namelijk dat de levende God wél bij het vlees heeft gewoond. *Het Woord*

Heel veel mensen laten zich geruststellen door de zogenaamde wijzen van onze tijd, zoals Stephen Hawking.

is vleesgeworden en heeft onder ons gewoond. Dat is de wijsheid van Boven. Dat is de wijsheid van God. Paulus zegt in 1 Korinthe 1 dat God door middel van de wetenschap nooit gekend kan worden. En daarom is die wetenschap uiteindelijk dwaas. En datgene wat de wetenschap dwaas noemt,

dat noemt God wijs. Namelijk het geloof in de gekruisigde Christus. In Hem ontvangt een hulpeloos en goddeloos mens hoop voor de toekomst. Hij is de enige troost, beide in leven en in sterven. En zonder Hem is er de dood. *Buiten Jezus is geen leven maar een eeuwig zielsverderf.*

Jongelui, met wie gaan jullie de toekomst in? Met Stephen Hawking? Of met Jezus Christus?

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikesafe.nl

Vragenrubriek

Kom, Heere Jezus!

Hartelijk dank voor een vraag over de wederkomst, liever gezegd het gebed om de wederkomst. De Bijbel eindigt met de belofte van de Heere Jezus dat Hij spoedig zal wederkomen. Die belofte wordt gevolgd door het gebed om Zijn komst. Dat gebed wordt uitgesproken door de oude apostel Johannes die verbannen is naar het eiland Patmos en grote en heerlijke dingen heeft gezien. Die heerlijke visioenen van de toekomst voor Gods Kerk en de omstandigheden van de verdrukking en vervolging waarin Christus' Kerk verkeerde doen Johannes hartstochtelijk roepen om de vervulling van Christus' belofte. Het bidden om de spoedige komst van de Heere is een werk van de Heilige Geest, waardoor Christus' bruid gaat verlangen en roepen om de komst van haar Bruidegom: En de Geest en de bruid zeggen: Kom! Het is de Geest van Christus Die de van nature zo aardsgezinde bruidskerk oproept tot en begerig maakt naar de voleinding van alle dingen.

In het gebed om de komst van de Heere Jezus bidt de Kerk om de komst van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Die komst houdt de ondergang van al Zijne en mijne vijanden in, of het nu de wereld is, of hij of zij die van de wereld is, of het nu de duivel is, of hij of zij die 'des duivels' is. Of het nu de zonde is, of hij of zij die een dienaar der zonde is.

Het gebed om de definitieve en uiteindelijke vervulling van alle heilsbeloften wordt dus geleerd

op de school van de Heilige Geest. Het laatste bijbelboek leert ons duidelijk waarom de Kerk dus eigenlijk bidt als zij roept: Kom, Heere Jezus: om de eer van God Drie-enig, de zaligheid van de Kerk en de eeuwige val van alle vijanden.

Bidden is niet iets van een natuurlijk mens, we leren bidden door de Geest der genade en der gebeden, zeker het gebed om Jezus' wederkomst. De omstandigheden spelen een grote rol en bepalen mede de echtheid en de hartstocht van dat gebed, al is ook dat een werk van de Heilige Geest. In het algemeen gesproken leeft het verlangen naar de wederkomst denk ik meer bij de gevangene om des geloofs wille, dan bij hem die in uitwendige voorspoed verkeert. Maar het is en blijft een werk van de Geest.

Maar als ik nu denk aan mijn onbekeerde kinderen? Dat weerhoudt mij toch om te vragen om een spoedige komst van de Heere Jezus? Nu komen we bij de vraag die ons is gesteld. Waarvoor overigens dank, want hier wordt iets genoemd wat bij meerderen leeft! De komst van Christus betekent het einde van het heden der genade. Zal ik met het oog op bijvoorbeeld mijn in de wereld levende kinderen maar vragen of Hij Zijn komst als het ware nog even uitstelt? Zijn komst betekent immers hun verlorenheid?

De vraagsteller heeft er moeite mee zijn vraag te formuleren, maar ik denk dat ik het zo goed verwoord heb. Het is goed hier-

over na te denken. Ik moet er ook niet aan denken dat mensen die ik hartelijk liefheb bij de wederkomst in grote wanhoop zullen schreeuwen naar de heuvelen en de bergen. Die gedachte kan ik niet verdragen. Al denk ik dat die emoties en gevoelens die ik nu ken verdwenen zullen zijn als ik straks uit genade aan de rechterhand van Christus mag staan en ik zie mijn kinderen aan de overkant staan! Maar nu, nu kunnen die emoties en gevoelens onverdragelijk zijn. En dat is maar goed ook. Want ik zie het ook om mij heen dat er ten aanzien van de wederkomst en de nimmer eindigende eeuwigheid helemaal geen emotie en beweging is! Dat is vreselijk! Dat bewijst dat er geen zorg is omtrent je eigen ziel, laat staan om die van een ander, al is het je eigen kind! Als dat niet een, twee, drie verandert zal dat eeuwig tegen ons branden, bedenk het!

Waar moet maar veel, heel veel om gevraagd worden? Om de komst van de Heere Jezus in het hart! Als er iets is dat spoedig moet gebeuren is het dat wel! Kom Heere Jezus, kom spoedig in mijn hart en leven! Kom toch spoedig in het leven van mijn arme kinderen en kleinkinderen. Er is niemand die u zoekt van nature. O Heilige Geest van Christus, ontferm u onzer en bekeer ons, dat we niet volharden in onze dwaasheid en blindheid en morgen voor eeuwig verloren zullen gaan! Door Woord en Geest ga ik eerlijk worden en voor God belijden dat ik alles hebben wil, behalve God. Dat ik graag een he-

De omstandigheden spelen een grote rol en bepalen mede de echtheid en de hartstocht van dat gebed, al is ook dat een werk van de Heilige Geest.

En ik ga ook leren dat dit alles mogelijk is door het werk en de Persoon van de Heere Jezus.

mel heb, maar dan hier op aarde. Dat mijn hart vol verlangens is, maar naar het tijdelijke, naar de dingen die voorbijgaan en dat ik totaal uit de aarde aards ben!

Het gebed om de komst van de Heere Jezus, geleerd door de Geest, wordt voorafgegaan door het gebed om Gods genade in Christus. Daarom is het goed de ernst van de wederkomst en het oordeel te onderkennen. Daarom is het nuttig om mijn verloren bestaan in te leven, zodat ik ga roepen tot de Allerhoogste. Voor mezelf en mijn kinderen.

Door het wonderwerk van Woord en Geest gaat de aarde zijn aantrekkingskracht verliezen en de hemel gaat aantrekkingskracht krijgen. Er komt een heimwee naar het door de zonde verloren paradijs. Ik ga verlangen van mijn bestaan verlost te worden en de Heere in waarheid en oprechtheid en zonder zonde te mogen dienen en liefhebben. Want o, wat komt er hier van terecht! Wat een reden krijg ik om me te schamen om mijn wereldsgezindheid, mijn oppervlakkigheid en mijn zonde tegenover een goeddoend God! Het bidden om de komst van

Christus is dan niet een bidden om naar de hemel te mogen gaan, maar een gebed dat ik weer aan het doel mag beantwoorden en God Drie-enig door mij, door mij weer aan Zijn eer komt.

En ik ga ook leren dat dit alles mogelijk is door het werk en de Persoon van de Heere Jezus. Ik ga Zijn verschijning op de wolken lief krijgen in de weg van het lief krijgen en waarderen van Zijn eerste verschijning, Zijn komst in het vlees. Hij Die te komen staat, kwam reeds op aarde. En dat krijgt betekenis voor mij. Dat geeft mij hoop. Voor mij en voor mijn kinderen. Het doet mij bidden om Zijn werk in de harten van hen die de Heere nog niet kennen. Het gebed dat mijn kind straks zonder verschrikken voor de rechterstoel zal mogen verschijnen is niet alleen het gebed van de predikant namens de gemeente bij de doop van mijn kind, maar wordt mijn persoonlijk gebed. Maar, en daar wil ik dan ook nog op wijzen: ik ga liefde krijgen tot de Heere met allen die Zijn verschijning hebben liefgehad, 2 Tim. 4:8. En daardoor ga ik mijn kinderen niet haten, maar de liefde tot

Hem wordt groter dan de liefde voor mijn kinderen. Anders wordt het, ik ga Hem boven alles en iedereen lief krijgen. En die ouders of kinderen lief heeft boven Hem, heeft toch nog niets verstaan van het geheim van goddelijke liefde, persoonlijk ervaren!

Daarom gaan we, als het goed is, en tussen haakjes, wat zijn die ogenblikken zeldzaam, toch ons verlangen wel eens uitspreken naar de bruiloftsdag. Maar het gaat altijd gepaard met een gebed om de komst van Gods Koninkrijk in het hart van mijn dierbaren, in het hart van die velen in de wereld die ook sterven moeten en niet kunnen, ja, als de liefde functioneert kan ik ook bidden voor mijn vijanden: kom Heere Jezus in hun hart! Maar voelen onze kinderen het aan vader en moeder dat hun ziel hen heel zwaar op het hart ligt? Zo eindigen we de vragenrubriek weer met een vraag aan mijn kant. Zoek die te beantwoorden! En graag weer tot een volgende vraag!

K. Hoefnagel

Sprekend verleden

Abraham Hellenbroek (19)

Het uitmuntend voorrecht der gelovigen. 1 Johannes 2:20

De preek van Abraham Hellenbroek waar wij u enige zaken uit door willen geven gaat over 1 Joh. 2:20 'Doch gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen.'

De afval van uiterlijke belijders en de volharding der heiligen zijn geen tegenstrijdige zaken. De Bijbel laat ons zien dat er zijn die met de hond wederkeren tot hun eigen uitbraaksel en met de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk. Er zijn er die terstond ge-

ergerd worden als er verdrukking komt om des Woords wil. Aan de andere kant kan niemand Gods kinderen uit de hand van God rukken. Zij worden in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid. Zij die afvallen behoren niet tot Gods gekochte volk, zij die bewaard worden wel. Johannes waarschuwt in 1 Joh. 2:15-17 tegen de liefde tot de wereld. In vs. 18 schrijft Johannes over de antichrist. In vs. 19 schrijft hij dat zij die van ons zijn uitgegaan nooit tot Gods volk behoord hebben.

Ware gelovigen blijven. De tekst geeft de oorzaak daarvan aan.

Zalving

Het woordje "doch" tekent een tegenstelling. Voor Gods kinderen is er geen gevaar van afval, zij kennen genade die hen staande houdt. Met het woordje "gij" worden ware gelovigen bedoeld. Hellenbroek schrijft dat met "de Heilige" de Vader, de Zoon en de Heilige Geest worden bedoeld. Het Wezen Gods is heilig, God is volmaakt heilig, alles overtreffend

heilig, in alles heilig, het voorbeeld van heiligheid voor het schepsel en de oorzaak van alle heiligheid buiten Hem. God is de oorzaak van de zalving der gelovigen. Het woord wat in de oorspronkelijke taal voor “zalving” wordt gebruikt ziet niet alleen op de daad van het zalven zelf, maar ook op de zelf waarmee men wordt gezalfd. We dienen niet aan ziekenzalving te denken, ook niet aan een zalving voor of na de doop of aan het laatste oliesel van de roomsen. Het gaat hier om een geestelijke zalving en geestelijke zalfolie. In het Oude Testament treffen wij de zalving aan: priesters, koningen en profeten werden gezalfd. Zalving betekent dat iemand wordt aangewezen om een ambt te bekleden. Toen David gezalfd werd betekende dit dat hij uitverkoren, aangewezen was om koning te zijn, om het te zijner tijd ook daadwerkelijk te worden. Toen Salomo gezalfd werd, werd hij daadwerkelijk koning. Zalving betekent ook dat je de gaven en bekwaamheden ontvangt om een ambt te bekleden. Gods kinderen zijn van eeuwigheid verkoren, in de tijd ontvangen zij genade door middel van de roeping. We lezen in 1 Petrus 2:9 ‘een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk.’ Zij worden ook bekwaam gemaakt door de geestelijke zalfolie, door des Heeren Geest, de Heilige Geest. Gods kinderen worden gezalfd tot priesters, koningen en profeten. Gods kinderen zijn tot *priesters* gezalfd: zij dienen de Heere en zij bidden tot God. Zij brengen geestelijke offeranden: een gebroken hart, kalveren der lippen, milddadigheid, gebeden waarin de Heere wordt verheerlijkt, ja hun lichaam zelf. Zij bidden voor anderen en zijn anderen tot zegen. Gods kinderen zijn tot *koningen* gezalfd: zij munten uit in de wereld, zij hebben heerlijkheid en majesteit, zij zijn bezitters en eigenaars van een heel Koninkrijk en van Koninklijke goederen, zij regeren zichzelf en al hun ledematen, zij heersen over duivel, zonde en wereld en strijden koninklijk tegen hun geestelijke vijanden. Gods kinderen zijn tot *profeten*

gezalfd. Wijsheid wordt hen ingestort. In Jesaja 54:13 staat ‘al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn.’ Net als de profeten onderwijzen zij anderen. Johannes wijst bijzonder op de zalving tot profeet als hij neerschrijft ‘en gij weet alle dingen.’

Kennis

Profeten hadden grote kennis van Goddelijke zaken. Wie anderen onderwijst, dient zelf kennis te hebben. Ook Gods kinderen hebben kennis. ‘Alle dingen’ kan niet betekenen dat Gods kinderen alles weten. Alleen God weet alles. Ook de Heere Jezus weet naar Zijn godheid alle dingen. Als het over Gods kinderen gaat moeten we denken aan dingen die door een mens gekend kunnen worden. Het ziet niet op het kennen van de dingen van deze wereld, maar het heeft betrekking op kennis van geestelijke dingen. Gods kinderen weten heel veel dingen door het licht der genade. We kunnen ook denken aan een vergelijking met de tijd van het Oude Testament. In het Nieuwe Testament is de Heilige Geest uitgestort, waardoor de kennis toegenomen is. Vele schaduwwachtige dingen uit het Oude Testament zijn vervuld. ‘Alle dingen’ betekent ook alle noodzakelijke dingen. De Heilige Geest leidt in al de waarheid. ‘Alle dingen’ kan ook betrekking hebben op datgene wat Johannes te voren geschreven had. ‘Alle dingen’ betekent ook allerlei dingen. Het houdt niet in dat Gods kinderen volmaakte kennis hebben, zij kennen ten dele (1 Cor. 13:9). Zij hebben wel kennis van allerlei geestelijke zaken. Gods kinderen weten veel van geestelijke zaken door hun verstand en door ondervinding. Gods kinderen kennen geestelijke zaken in hun wortel. Hun kennis is geestelijk en zaligmakend, verheven boven natuurlijke kennis. Een onbekeerde weet alleen de woorden van de zaken, een kind van God kent de zaken van de woorden. De Heilige Geest laat de zaken op de juiste wijze zien. Gods kinderen weten veel meer dan de wijzen van deze wereld die geen genade kennen. Dat Gods kinderen veel weten be-

tekt niet dat de prediking en de Heilige Schrift geen nut hebben. Woord en Geest gaan samen.

Toepassing

Ieder kind van God is een gezalfde des Heeren. De Allerhoogste Zelf heeft hen gezalfd met de Heilige Geest. Wie gezalfd wordt is gering, onwaardig en nietig in zichzelf. De zalving is dierbaar, aanbiddelijk en wonderlijk. De Heere heeft van eeuwigheid gezalfd door verkiezing. In de tijd is Gods kind gezalfd door hemelse roeping. Door zalving ontvangt Gods kind bekwaamheid en alles wat nodig is om zich als een gezalfde te openbaren. Het is een uitnemende heerlijkheid geestelijke priesters, koningen en profeten te zijn en alle dingen te weten. De allerminste gelovige is wijzer dan al de wijzen van deze wereld bij elkaar.

“Maar denk echter niet dat allen die de naam van christenen dragen ook aan die zalving deel hebben. Och, daar zijn er zo velen die met de naam nog vreemd zijn van de zaak en daad zelf.” Dat zijn zij die geen krachtvolle roeping tot wedergeboorte kennen. Zij durven zelfs te spotten met het genadewerk van Gods Geest in anderen. Wie de Heilige Geest mist gedraagt zich niet als een geestelijke priester, koning en profeet. Zij kunnen anderen als profeet ook niet onderwijzen, zij hebben er ook geen lust in. Velen hebben een verdoemelijke onwetendheid. Het ontbreekt aan geheiligde en zaligmakende kennis van de dingen Gods. De kennis zit hooguit in het verstand en in het geheugen. “Van de wegen Gods in het hart hebben zij nooit iets van ondervonden.”

Gods kinderen hebben ware kennis. Die ware kennis maakt het hart en de genegenheden gaande. Alles wordt in het werk gesteld om de gekende zaak te zoeken en te verkrijgen. Geheiligde kennis gaat gepaard met gevoelige genieting, het is een bevindelijke kennis. Geheiligde kennis maakt niet opgeblazen, maar nederig. Het is een heiligmakende kennis: geloven en handelen zijn met elkaar verbonden.

Gods kinderen weten veel van geestelijke zaken door hun verstand en door ondervinding. Gods kinderen kennen geestelijke zaken in hun wortel.

Gedraag u als priesters, koningen en profeten. Het is uw voorrecht alle dingen te weten.

Wie geen geheiligde kennis heeft, staat buiten de zalving van de Heilige. Bent u gesteld op aanzien in de wereld? Er is niets hogers dan gezalfde des Heeren te worden: dan bent u profeten, priesters en koningen. Wilt u wijs wezen? Hier is de weg om alle dingen te weten. “Kom, probeer eens uw vervreemde staat te zien en dat u de ware zalving nog mist. Tracht u te wenden naar de Heere Jezus, terwijl Hij het is Die die zalving verdiend en de zalfolie te koop heeft, zoals Hij in de Openbaring van Johannes daarmee naar voren komt. Biedt uzelf zo goed als u kunt geheel aan de Heere aan om u geheel en al te laten zalven door des Heeren Geest. Houd er met veel zuchten om aan voor de troon van God, bij die Heilige, opdat Hij u ook Zijn zalving doe genieten, waardoor u alle dingen weten mag.

Sla ook de weg in van ernstig gebruik der middelen, waaronder de Heere gewoon is te zalven. En o, dat zal onder des Heeren genade voor u profijtelijk zijn.”

Kinderen van God, erken dankbaar het werk van God. Zoek toe te nemen in de zalving van de Heilige. Gedraag u als priesters, koningen en profeten. Het is uw voorrecht alle dingen te weten. Sta naar meer kennis door het gebruik van de middelen om al meer geestelijke kennis te mogen verkrijgen, om als profeten anderen in uw kennis te laten delen, om in moeiten u beter te kunnen redden om op die wijze altijd het sieraad van een verstandig christen te vertonen.

Als u gesmaad en veracht wordt in de wereld is het een heerlijk-

heid gezalfd te zijn. De Heere zal het vergelden als Zijn gezalfden door vijanden worden aangevalen. Onder kruis en verzoeking onderwijst u de Heilige Geest. In tijden van onzekerheid en heen en weer geslingerd worden mag u door zalving weten wat u van God geschonken is. De dood kan u niet scheiden van de erfenis waar u als gezalfde recht op hebt. Door de dood zal uw zalving volmaakt worden. Dan zult u alles weten. Verstand en kennis zullen volmaakt en onbeneveld zijn. Dan zal gelden: “en u door Goddelijk licht zult kennen, gelijk u van den Heere gekend bent, om u daar en dan in de genieting van al het gekende voor eeuwig te verlustigen.”

A. van Heteren

Boekbesprekingen

Ralph Venning, Leren op de school van Christus, gebonden, 288 blz., € 24,90, Uitgeverij Brevier, Kampen, ISBN 978-94-91583-04-9.

Het keurig uitgegeven boek begint met een korte beschrijving van het leven en werk van Ralph Venning (ca. 1621-1674). Hij was predikant in Londen en heeft er in 1665 de pestepidemie en in 1666 de grote stadsbrand meegemaakt. De jaren dat Venning predikant was in Londen waren een bloeitijd voor de puriteinen. Venning was een voorstander van strikte zelfstandigheid van de plaatselijke gemeenten en wees kerkelijk gezag door middel van classes en andere meerdere vergaderingen af. Na 1660 kwam er een bloedige vervolging van de puriteinen. Venning verliet met ongeveer 2.000 collega's noodgedwongen de kerk van zijn vaderen. Venning hield niet op met preken. Tot aan zijn dood heeft hij het woord uitgedragen. Venning overleed 10 maart 1673 op de leeftijd van ongeveer 53 jaar. Hij werd begraven op Bunhill Fields, het bekende kerkhof van de non-conformisten in Londen. In 1999 verscheen opnieuw in

het Engels 'Learning in Christ's School' dat handelt over 'zuigelingen, kinderen, jongelingen en vaders in de genade. De ondertitel van het boek luidt: 'Standen en voortgang in het geestelijk leven.' Over de eerste drie standen in de genade handelt Venning uitvoerig. Hij schrijft maar erg weinig over de laatste stand, die van de vaders, omdat hij zich er niet aan wilde wagen zijn eigen grens voorbij te gaan. We lezen op blz. 19: "Wat de vaders betreft, heb ik dus alleen maar aangeroerd wat daarover in het algemeen uit de Schrift afgeleid kan worden. Ik onderwerp wat ik hierover gezegd heb aan het oordeel van hen die ouder en beter zijn dan ik ben." In 1 Joh. 2:12-14 worden drie standen genoemd: vaders, jongelingen en kinderen. De apostel Paulus noemt in 1 Cor. 3:1 een vierde categorie: zuigelingen (Statenvertaling: jonge kinderen, King James: babes). Op blz. 18 lezen we het volgende: "De vaders, of ze nu jong of oud in jaren zijn, worden zo genoemd vanwege hun grote ervaring en wijsheid, omdat ze al de lagere standen gepasseerd zijn. De jongelingen worden gekenmerkt door hun kracht en

hun geloof, waardoor ze de boze overwonnen hebben. De kleine kinderen kenmerken zich door het kennen van de Vader, wat op een staat van verzekering duidt. En de zuigelingen drinken melk, de eerste beginselen van bekering en geloof. Zij verlangen naar groei. Dit alles blijkt duidelijk uit diverse Schriftplaatsen waar deze onderscheiden categorieën genoemd worden, juist met deze benamingen." In het boek van Venning staan veel behartenswaardige dingen en tot nadenken brengende zaken opgetekend. Bijvoorbeeld dat er verschil is in de wijze van bekering (blz. 166), de kenmerken van de wedergeboorte (blz. 177). Op blz. 212 wordt gesteld dat het grootste deel van Gods kinderen de stand van kinderen nog niet heeft bereikt en daarom ook niet de zekerheid van Vaderlijke liefde kent en bezit. "De vaders bezitten die liefde wel, maar hoeveel vaders zijn er? Ook de overwinende jongelingen bezitten haar, maar hoeveel jongelingen zijn er? De kinderen bezitten haar, maar hoeveel kinderen zijn er? Onder de vele discipelen was er maar één Johannes." Aan het slot van het

boek lezen we ondermeer: “Hoewel een heilige tevreden behoort te zijn met zijn huidige toestand, moet hij toch verlangen, bidden, streven en werken om vooruitgang te boeken en vordering te maken. Hoewel hij niet moet vergeten om God te prijzen voor wat hij heeft, moet hij vergeten wat achter ligt, niet rusten in wat hij bezit en niet denken dat hij al zoveel bereikt heeft, of al zo volmaakt is dat er niets meer te bereiken zou zijn. Zich uitstrekken naar hetgeen voor is, zoals Paulus deed, is de plicht van een ieder, totdat ze mogen komen tot de opstanding van de doden. Er is geen enkele toestand op aarde die zo bevredigend is dat ze iemand ervan mag afleiden om uit te zien en te haasten tot de komst van Christus, opdat we altijd bij Hem mogen zijn en helemaal Hem gelijk zullen worden.”

Ds. A. Moerkerken, De witte bladzijde, gebonden, 108 blz., € 14,90, Uitgeverij Den Hertog Houten, ISBN 978-90-331-2390-0.

In de meeste Bijbels bevindt zich tussen het Oude Testament en het Nieuwe Testament een witte bladzijde. De titel van het boek van Ds. Moerkerken is daarvan afgeleid. De witte bladzijde tussen het Oude en Nieuwe Testament geeft de tijd aan tussen de Bijbelboeken Maleachi en Mattheüs. Dat is een periode van ruim vier eeuwen. In die tijd is er uiteraard veel gebeurd. Kennis van dat tijdperk is nuttig om bepaalde gedeelten van het Nieuwe testament beter te begrijpen. Dat is ook de reden waarom dit boek is geschreven. Welke bronnen zijn er om aan de weet te komen wat er is gebeurd in de tijd tussen Maleachi en Mattheüs? De auteur verwijst naar drie bronnen: Daniël 8 en 11, ‘De Oude Geschiedenis van de Joden’ geschreven door Flavius Josephus en tenslotte de apocriefe boeken, met name de eerste twee boeken van de Makkabeëën. In de vier eeuwen van de ‘witte bladzijde’ zijn de apocriefe boeken ontstaan. De auteur schrijft op blz. 17 dat hij ook zaken behandelt die niet strikt tot de witte bladzijde behoren: bijvoorbeeld als het gaat over

de Babylonische koning Nebukadnezar en over de nakomelingen van koning Herodes de Grote. Het is een interessant boek, verrijkt met mooie kleurenillustraties, waarin heel wat naar voren komt waar de belangstellende Bijbellezers zijn winst mee kan doen.

W. Schippers, De pleegzoon van de ketellapper, 216 blz., gebonden, € 13,95, Uitgeverij ‘de Ramsboorn’, ISBN 97894-61150-431.

Het boek werd geschreven in 1920 en is nu opnieuw uitgegeven. De ondertitel luidt: ‘Mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten...’ Het is deel 30 uit de serie van 47 Schippersboeken. Het is een spannend boek waarin heel wat bijzondere gebeurtenissen behandeld worden. Wie de eerder verschenen Boeken uit deze serie met smaak heeft gelezen, zal ook dit boek weten te waarderen.

Ds. P. van Ruitenburch, God kwijt, gebonden, 93 blz., € 14,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2539-3.

Van nature zijn we God kwijt door eigen schuld. God vinden is alles! God kwijt zijn is het ergste wat er is. De auteur richt zich in dit boekje tot hen die God (weer) kwijt zijn en graag zouden vinden, maar niet weten hoe. Enkele zinnen uit een stukje over Psalm 77 willen we aan u doorgeven (blz. 60 en 61): “Gods kinderen liggen soms op bed te steunen en te kreunen, en hebben opnieuw het gevoel God kwijt te zijn. Je kunt wel zeggen dat je niet mag twijfelen en dat het zondig is om gedachten te hebben zoals verwoord in Psalm 77, maar je zult het maar zo voelen. Denk je dat het helpt als je zulke missende mensen met de botte bijl slaat en niet met ze meeleeft? Dan was Jezus anders. Hij kwam naast de mannen lopen die naar Emmaüs gingen. Hij hoorde hen uit en kon luisteren, bestrafte hen en legde de Schrift uit. Zo iets zien we ook in Psalm 77 gebeuren. Je vindt er net zo’n omslag als in Klaagliederen 3. Ineens komt God in herinnering en begint de dichter te gedenken. Wie God in het verleden voor hem geweest is. Lees de Psalm maar

uit.” Aan het slot van het boek gaat het over de hel, waar Jezus vaak over gesproken heeft. We lezen dan op blz. 93: “Voor deze hel hebben we niemand over! En wie dit leest, hoeft niet naar de hel. Wij hebben er wel voor gekozen, maar er is een Zaligmaker. Die is door de hel heengegaan, heeft helse angsten en smarten doorstaan en kan zodoende Zaligmaker van helwaardigen zijn. Voor duivels is er geen hoop meer, terwijl wij het Evangelie nog mogen horen. God wil Zich laten vinden. Echt waar, Hij roept zondaren tot bekering.”

Ds. P. den Butter De berder-koning, gebonden, 302 blz., € 27,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2529-4.

Opnieuw verscheen een boek van de hand van ds. P. den Butter. De ondertitel luidt: ‘Davids theocratisch bewind.’ Zoals we van de auteur gewend zijn en verwachten geeft hij ook in dit boek uitleg en toepassing van de behandelde Schriftgedeelten. Wie zich wil verdiepen in het leven van David doet er goed aan dit inhoudsvolle boek aan te schaffen. Uitgebreid wordt behandeld wat David heeft meegemaakt. Vanuit David worden meerdere malen lijnen getrokken naar de meerdere David: Christus. We willen u daarvan een sprekend voorbeeld geven. Op de blz. 78 en 79 lezen we: “We hebben al verschillende keren gezien dat David in de Bijbel getekend wordt als een zondaar en als zodanig staat hij vlak naast ons. Wij zijn immers ook zondaren. Op andere plaatsen ontmoeten we David als een gelovige, die soms klaagt, soms zingt. Als zodanig staat hij naast allen die de Heere hebben lief gekregen en uit het geloof leerden leven. Zij herkennen zich in wat David beleefde in zijn relatie tot de Heere. Maar er zijn ook situaties waarin David niet is als iemand van ons. Ik doel op situaties waarin hij trekken vertoont van de Heere Jezus, Davids grote Zoon. Dan zien we David dingen doen en horen we hem dingen zeggen, waarin iets van Christus zichtbaar wordt. Daarin staat David dan op Gods adventsweg; de weg die straks uitkomt in Bethlehem, waar

de beloofde Zaligmaker geboren wordt in het huis en geslacht van David. Zo zien we David in deze geschiedenis ook. David doet weldadigheid, de weldadigheid Gods. Mefiboseth deelt daarin. Tot zijn grote verwondering. Hij is zo iets helemaal niet waard. Als hij gekregen had wat hij kon verwachten, dan had hij moeten sterven. Verdiensten heeft hij niet. Niets is er waardoor David bewogen zou kunnen worden om medelijden met hem te hebben. Helemaal niets. Toch mag hij delen in de weldadigheid. Toch krijgt hij zijn verloren bezittingen terug. Toch ontvangt hij een plaats aan de tafel bij de koning. Wat is dit allemaal? Hier is in Davids gedrag iets zichtbaar van wat de Heere Jezus straks in volmaakte zin gaat doen. Aan mensen die niets verdiend hebben, gunst bewijzen. Aan mensen die alles kwijt zijn, hun verloren bezit teruggeven. Mensen, ondanks hun gebreken toch aan Zijn tafel nodigen. Zijn we nu aan het vergeestelijken? Sommigen zullen 'ja' zeggen; dit is vergeestelijken. Ik geloof het niet. Het is Christus zien, zoals Deze Zich al in het leven en het gedrag van David te kennen geeft. Omdat David zelf van Gods weldadigheid heeft leren leven, mag en kan hij die weldadigheid ook aan anderen bewijzen. Niet voor niets wordt de weldadigheid die David bewijst de weldadigheid Gods genoemd. Zo is David hier transparant tot op Christus en wordt Christus in hem voorafgebeeld. Is het bovendien niet zo, dat elke christen die in overeenstemming met zijn naam ook als christen leeft, iets van Christus zichtbaar maakt? Een ware christen wordt immers door Gods Geest herschapen, opdat hij zo het beeld van Christus zal gaan vertonen? In dit licht bezien mogen we zeggen dat we in David Christus herkennen. Christus, Wiens werk het is Gods weldadigheid te bewijzen aan mensen die daar in het geheel geen recht op hebben." We besluiten met de laatste regels uit het boek weer te geven: "We hebben momenten gezien waarin David werkelijk het beeld vertoonde dat God de koning in Israël wilde laten vertonen:

ZOJUIST VERSCHENEN

DS. P. DEN BUTTER

De herder-koning

Davids theocratisch bewind

Derde deel van een indrukwekkende serie over het theocratisch koningschap in Israël. David is nu koning over heel het volk. Nu zal moeten blijken of hij koning zal zijn op de manier waarop de Heere dat koningschap onder Zijn volk wil laten functioneren, namelijk het theocratische koningschap.

302 blz. geb. 33125294 **27,50**

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Den Hertog

uitgeverij

Elzenkade 6 - Houten

Postbus 150, 3990 DD Houten

Tel. (030) 637 34 34

Fax (030) 634 66 88

E-mail: boeken@hertog.nl

www.hertog.nl

dat van een theocratisch vorst, die zich herder weet over de schapen van Gods weide. We hebben ook momenten gezien waarop David daar ver vandaan was. Toen verduisterde hij het Godsbeeld, dat het volk had moeten zien in hun koning. Uiteindelijk, hoe prijzenswaardig Davids daden meermalen waren, hij moet toch weer uit het beeld verdwijnen. Alleen zijn Zoon, zijn grote Zoon Jezus Christus mag overblijven. Hij is waarlijk de Koning. De echte theocratische Koning. De Herder- Koning bij uitnemendheid."

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11

2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646